

KRÚDY ZSUZSA

Ami az Apám, Szindbád című könyvemből kimaradt

Az ötvenes évek elején két idősebb férfi jelent meg a könyvtárban, ahol dolgoztam. „Van Krúdy könyv?” — kérdezték. Beszélgetni kezdtünk, s bár nem említettem, hogy az író lánya vagyok, egyikök mégis így búcsúzott: „világosabb lett ott, ahova Krúdy belépett.”

Ugyancsak akkoriban, egy kollégám által megismerkedtem az igen rokonszenves Braunhuber Gyulával, aki jól ismerte apámat. Többek között elmondta, hogy az egykori Meteor szállóban dolgozott ifjúkorában, majd később az Astoriában. Krúdy mindkét helyen lakott az első világháború előtt, s ő lelkesen és rajongva intézte az író apró-cseprő ügyeit. Jutalmul a „Rezeda Kázmér szép életé”-ben Hubert néven „halhatatlanságot” kapott. Beszélgetésünk végén nekem ajándékozta az író hozzá írt, vidékről küldött levelezőlapjait; egy díszes legyezőt, amelyet egy „dama” felejtett a kis szállodai szobában és Krúdy kedves, Bibliaként forgatott könyvét: Puskin Anyeginjét.

Regényhősnői közül ismertem a három legjelentősebbet. — A „Rezeda Kázmér” Császár Fruzinája, Mickó igen kedves, jókedvű, temperamentumos nő volt. Szépnek ugyan nem találtam, de hát gyerek szemmel másképpen látunk.

Érvényes ez Rezsánra is, aki a „Hét bagoly” Leonórája és sok más írás Rozálija, Sztáraynéja, Szilviája.

Anyám, Zsuzsi igen szép asszony volt. Ő az „Asszonyságok díja” Natáliája, „Az útitárs” Eszténája, a „Hét bagoly” Áldáskája, a „Bukfenc” Gyöngyvirágja a „Rezeda Kázmér” Tinije, a „Boldogult úrfikórom” Vilmája

Parádi Józsi bácsit, az öreg cigányt, jószerencsém hozta utamba. A híres, feketeszakállas Munczy Lajos primás bandájában játszott egykor. Együttlétünkkel eljátszotta Krúdy kedves nótáit, többek közt a „Ninccsen olyan lány, mint a cigánylány” címűt.

Dr. F. Ilona orvosnő a Gólya utcai gyermekklinikán éppen ügyeletes volt, amikor egy este szüleim bevittek oda. Már fekete voltam a diftériától és fuldokoltam. Ő gyorsan cselekedett csövet helyezett a gémebe. Mikor apám meglátott újraéledve, mosolyogva, leborult ifjú megmentőm előtt, úgy mondott köszönetet. (Érdekes találkozása a memóriáknak: lapunk novemberi számában Jékely Zoltán költő közli az említett nagyhírű orvosnő emlékeit Krúdy Zsuzsáról. Szerk.)

Apám hallgatag, kevésbeszédű volt, mégis egész sereg híve, rajongója kereste társaságát. Ő azonban csak keveseket engedett asztalához. Várkonyi Títusz, Herczegh Elemér, Kállay és Hargitay Pista hírlapírók, Babay József író, Ring Pál, aki Amerikában Edissonnal volt munkás, üldögéltek vele az óbudai Kéhlýnél. Mások között ők és Krausz Poldi bácsi, az egykori tabáni Mélypince kocsmárosa kijárt hozzá a temetőbe is, május 12-én, halála napján.

Krúdy egész életében és irodalmában a nők lovagja volt. Soha nem írt le semmi durvát, trágárt, nem szalonképeset. Pedig nem kerülte a kényes témákat. Mutatóban álljon itt az Asszonyságok díjának születési jelenete: „Ahány porcikája, csontocskája, idegecskéje van az asszonytestnek: az mind megmozdul, felébred és gyötrelmet okoz,

midőn a halhatatlan földrengések ideje elkövetkezik, és a test belsejében végigszántanak a kínek csapatai. Ezek a kíncsapatok, hol élescsőrű, beretvakörmű madarak, amelyek... ide-oda röpködnek, hol meg kardlábú vakondok, amelyek lassú, gyötrelmes munkával alagutat ás-
nak maguknak a legértékesebb zsákmányig, a szívig.”

Apám egész életében hihetetlen munkabírással, szenvedéllyel dolgozott. Így lehetséges csak, hogy ötvennégy és féléves koráig, haláláig, közel 90 regényt és 4000 novellát, tárcát, cikket hagyott ránk.

Tavaly az egész ország, sőt a külföldi magyar intézetek is megünnepelelték Krúdy 100. születésnapját. A jubileumi év után is folytatódik a Krúdy életmű sorozat. A Radnóti Színpadon továbbra is műsoron van a jól sikerült K-R-Ú-D-Y előadás, kapható a Krúdy fantázia hanglemezen és kazettán (Török Tamás műve, Latinovits egyik utolsó szerepe) és a Gordonkázás (Önéletrajzi írások, képekkel).

A sok örömben örööm, hogy az író nem kapott még szobrot egykori lakóhelyén, szeretett Margitszigetén, a Művészsétányon!

MAJOR HENRIK KARIKATÚRÁJA